

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-I.050.3.2024.ME
2998786.11683331.9464856
Warszawa, 08-02-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na Oświadczenie senatorskie złożone w dniu 15 stycznia 2024 roku przez Senatora Pana Henryka Siedlaczkę w sprawie sposobów rozliczania fotowoltaiki dla konsumentów (gospodarstw domowych) nr BPS/043-04-43/24, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie pragnę podkreślić, że Polski Rząd konsekwentnie wywiązuje się ze zobowiązań dotyczących zwiększania wykorzystania odnawialnych źródeł energii i przyspieszania transformacji krajowego sektora energetyki, podejmując zdecydowane działania na rzecz dywersyfikacji odnawialnych źródeł produkcji energii w Polsce. W efekcie moc zainstalowana w odnawialnych źródłach energii wynosi już obecnie 28,2 GW (stan na 30 listopada 2023 r.). Według danych Agencji Rynku Energii od 2015 r. dynamicznie wzrastała także liczba prosumentów posiadających mikroinstalacje fotowoltaiczne, których na koniec listopada 2023 r. było ponad 1,38 mln.

W tym kontekście należy podkreślić, że w grudniu 2015 roku w Polsce było zaledwie cztery tysiące prosumentów. Przez ostatnie lata odnotowaliśmy spektakularny rozwój rynku energetyki prosumenckiej. Obecnie łączna moc zainstalowana instalacji prosumenckich wynosi ponad 10 GW. Ten wzrost zaowocował powstaniem 130 tysięcy miejsc pracy, a wartość rynku inwestycji w tym sektorze przekroczyła w samym 2022 r. 19 mld zł. Tak intensywny rozwój energetyki prosumenckiej był możliwy dzięki wdrożonym systemom wsparcia – systemom net-metering i net-billing, który obowiązuje od 1 kwietnia 2022 r., a także dedykowanym programom wsparcia, takim jak „Czyste Powietrze” i Mój Prąd”.

Obecnie nieco ponad 400 tys. gospodarstw domowych rozlicza się w systemie net-billing. Należy podkreślić, że jest to system rozliczeń zgodny z regulacjami Unii Europejskiej, który **zachęca do zwiększenia autokonsumpcji energii elektrycznej, a także do jej magazynowania i późniejszego wykorzystania.**

Wprowadzenie regulacji dotyczących systemu rozliczeń net-billing jest rezultatem uchwalenia przez Sejm w dniu 29 października 2021 roku ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz innych aktów prawnych (Dz. U. 2021 r. poz. 2376).

System rozliczeń net-billing obejmuje nowych prosumentów, którzy dokonali zgłoszenia instalacji fotowoltaicznej po 1 kwietnia 2022 r. Polega on na wartościowym, a nie ilościowym rozliczeniu produkcji energii. Prosument w ramach systemu: ponosi koszty opłaty dystrybucyjnej zmiennej; korzysta z rozliczeń w systemie net-bilingu przez 15 lat; może rozliczać wartość nadwyżki wyprodukowanej energii przez 12 miesięcy; jest zwolniony z obowiązku odprowadzania podatku dochodowego PIT, akcyzy i VAT.

Zgodnie z art. 4. ust. 11 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2023 r. poz. 1436, z późn. zm.), dalej uOZE, w przypadku gdy prosument energii odnawialnej, (...) nie wykorzysta zgromadzonych dla danego miesiąca kalendarzowego środków odpowiadających wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej w tym miesiącu w okresie 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych, to niewykorzystane środki stanowią nadpłatę, która jest zwracana prosumentowi energii odnawialnej (...), w terminie nie dłuższym niż do końca 13. miesiąca następującego po danym miesiącu. Wysokość zwracanej nadpłaty nie może przekroczyć dwudziestu procent wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy zwrot nadpłaty.

Rozliczenia energii w systemie net-billing przeprowadza się z wykorzystaniem indywidualnych kont tzw. „kont prosumenckich”, które prowadzą sprzedawcy energii. Na kontach tych zapisuje się wartość energii, która została wprowadzona do sieci przez prosumenta (tzw. depozyt prosumencki) oraz wartość energii, która została pobrana z sieci przez tego prosumenta (wartość energii zakupionej od sprzedawcy). Depozyt prosumencki odpowiada wartości środków zgromadzonych przez prosumenta za wprowadzoną do sieci elektroenergetycznej energię elektryczną, przeznaczoną na rozliczenie zobowiązań prosumenta z tytułu zakupu energii elektrycznej od sprzedawcy prowadzącego konto prosumenta. Jest to zatem wartość należności prosumenta za energię wprowadzoną do sieci (z zastrzeżeniem przepisów ograniczających możliwość żądania pełnego rozliczenia tej należności na podstawie wcześniej wymienionego art. 4 ust. 11 pkt 2 uOZE limitującego roszczenie o rozliczenie nadwyżki wartości energii wprowadzonej do sieci wobec energii pobranej do 20% wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy zwrot nadpłaty).

Poddając ocenie system rozliczeń prosumenckich net-billing należy mieć na uwadze, że wraz z rozwojem energetyki prosumenckiej, rosną wyzwania jakie stoją u progu wejścia w kolejny, naturalny etap rozwoju tego sektora. Jest nim m.in. **konieczność większej integracji rosnącej liczby mikroinstalacji z systemem elektroenergetycznym**. Oznacza to, że do zapewnienia dalszego rozwoju energetyki prosumenckiej potrzebny jest **elastyczny system elektroenergetyczny, w którym istnieją zachęty do częściowego przesunięcia zapotrzebowania na energię na godziny pozaszczytowe**. Jest to zatem system rozliczeń, który umożliwia produkcję energii na własne potrzeby, nie narażając jednocześnie bezpieczeństwa sieci energetycznych. Odniesienie net-bilingu do rynkowego zapotrzebowania na energię sprawia, że część odpowiedzialności za stabilność infrastruktury energetycznej zostaje przeniesiona na prosumenta. **Dbając o rentowność swojej inwestycji, dąży on do maksymalizacji autokonsumpcji oraz minimalizacji eksportu do sieci lub realizację takiego eksportu tylko wtedy, gdy jest to dla niego opłacalne**. System

net-billing zachęca zatem prosumentów do optymalizacji swoich potrzeb energetycznych i w konsekwencji do pobierania energii z sieci wówczas, kiedy jest ona tańsza, a więc gdy w systemie nie ma problemów z pokryciem zapotrzebowania na moc.

Należy zaznaczyć, że dzięki wprowadzeniu bodźców cenowych dla prosumentów **możliwe będą dalsze etapy reformy rynku energii: upowszechnienie magazynów energii oraz taryf dynamicznych.** Warto podkreślić, iż prosument pobierając energię z sieci, kupuje ją tak samo jak każdy inny odbiorca energii. Dlatego też nie ma podstaw do zastosowania jakichkolwiek dodatkowych ulg podatkowych w tym zakresie. Ponadto, art. 15 ust. 2 dyrektywy 2019/944 zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia odbiorcom aktywnym, w tym prosumentom, uprawnień do sprzedaży energii elektrycznej we własnym zakresie, a także wprowadzenia obowiązku ponoszenia opłat sieciowych odzwierciedlających rzeczywiste koszty oraz osobnego rozliczenia w zakresie energii wprowadzanej i pobieranej z sieci.

Nadmieniam, że zgodnie z obowiązującymi przepisami uOZE od 1 lipca 2024 r. prosumenci rozliczający się w systemie net-billing będą rozliczani w oparciu o ceny godzinowe, co będzie miało przełożenie na zmianę postaw prosumentów względem nie tylko produkcji, ale również zużycia energii. Wartość energii wprowadzonej przez prosumenta do sieci będzie ustalana wg ceny obowiązującej dla danego okresu rozliczenia niezbilansowania. Rynkowa cena energii elektrycznej będzie ustalana na podstawie ważonej wolumenem obrotu średniej z cen energii elektrycznej określonych dla polskiego obszaru rynkowego dla wszystkich sesji notowań danej doby w systemie kursu jednolitego na rynkach dnia następnego, według wzoru określonego w art. 4b ust. 5 uOZE.

Wprowadzenie cen godzinowych ma na celu zwiększenie stopnia autokonsumpcji i bardziej świadome wykorzystanie czystej energii przez jej wytwórców.

W tym kontekście prosumenci mogą wykorzystać dodatkowe możliwości związane z magazynowaniem energii w okresach niskich cen i jej używanie, gdy cena za energię pobieraną z sieci jest wysoka. Dlatego tak ważne jest nie tylko dalsze wspieranie rozwoju energetyki rozproszonej, ale również rynku magazynowania energii. Jako Ministerstwo Klimatu i Środowiska na bieżąco analizujemy rozwiązania, które pozwolą na realizację tego celu.

Warto zauważyć, że model prosumenta rozliczającego się w systemie net-billing **otwiera rynek prosumencki na nowe podmioty, np. agregatorów, tworząc tym samym podstawy do zbudowania nowych modeli biznesowych.** Będą one uwzględniać m.in. magazynowanie wyprodukowanej energii. Dodatkowo, wykorzystanie potencjału nowych podmiotów, oferujących magazynowanie energii w rzeczywistych magazynach, pozwoli na zastąpienie dotychczasowego wirtualnego przechowywania energii w sieci, rzeczywistym magazynowaniem energii elektrycznej i ciepłej. Nowe modele biznesowe będą się rozwijać, ponieważ dotyczą nie tylko montażu mikroinstalacji PV, ale także magazynowania i zarządzania energią w celu zapewniania jak najniższych rachunków za energię elektryczną.

Niezależnie od powyższych uwarunkowań pragnę zapewnić, że sytuacja na rynku energii elektrycznej jest stale obserwowana i poddawana analizie, w tym w zakresie opłacalności systemu rozliczeń net-billing. Trwają także prace nad propozycjami modyfikacji w systemie net-billing, tak aby prosumenci poprzez zwiększenie dostępnego wachlarza możliwości mogli wykorzystać optymalny model funkcjonowania w systemie rozliczeń.

W kontekście tworzenia atrakcyjnych warunków dla rozwoju energetyki prosumenckiej, należy podkreślić także szczególną rolę instrumentów wsparcia, które zwiększają opłacalność inwestycji w instalacje fotowoltaiczne i magazyny energii oraz przyczyniają się do obniżenia kosztów zużycia energii elektrycznej przez prosumentów.

Obecnie istnieje kilka programów wsparcia, które cieszą się dużą popularnością wśród potencjalnych beneficjentów. Ich celem jest promowanie zrównoważonej produkcji energii, wspieranie inicjatyw zmierzających do ochrony środowiska naturalnego oraz zwiększenie opłacalności inwestycji w OZE. Do przedmiotowych inicjatyw należy zaliczyć m.in. poniższe instrumenty wsparcia.

1. Dofinansowanie w ramach Programu „Mój Prąd”

Program ma na celu popularyzację i wspieranie inwestycji osób fizycznych w instalacje fotowoltaiczne. Program ten umożliwia zmniejszenie rachunków za energię elektryczną oraz przyczynia się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w miksie energetycznym kraju. W dotychczasowych edycjach programu potencjalni beneficjenci mogli otrzymać wsparcie finansowe w formie dotacji na zakup i montaż paneli fotowoltaicznych, inwertera oraz innych elementów związanych z instalacją fotowoltaiczną. Wysokość dotacji zależała od kosztów kwalifikowanych poniesionych przez inwestora i maksymalnego progu dotacji wynikającej z Programu „Mój Prąd”. Obecnie zakończył się nabór wniosków w ramach V edycji programu. Beneficjenci mogli otrzymać bezzwrotną dotację nawet w wysokości do 58 000 zł. Wsparciem objęty był nie tylko zakup mikroinstalacji PV, ale również magazynów energii i ciepła oraz kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Obecnie trwają prace nad uruchomieniem kolejnej, VI edycji programu w 2024 r. Aktualne informacje znajdują się pod linkiem <https://mojprad.gov.pl/>. Należy zauważyć, że szczegółowych informacji w zakresie możliwości uzyskania wsparcia, m.in. w ramach Programu „Mój Prąd” udzielają także doradcy energetyczni. Informacje nt. Projektu Doradztwa Energetycznego oraz dane kontaktowe do doradców znajdują się pod linkiem <https://doradztwo-energetyczne.gov.pl/>.

2. Dofinansowanie w ramach Programu „Czyste Powietrze”

W 2018 r. ruszył rządowy program priorytetowy „Czyste Powietrze”, który potrwa do 2029 r. Program skupia się na poprawie efektywności energetycznej budynków, w tym poprzez dotowanie instalacji fotowoltaicznych. W ramach programu beneficjenci mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na termomodernizację budynku, której częścią może być montaż paneli fotowoltaicznych. Program ma na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie zużycia energii konwencjonalnej. Dofinansowanie w tym programie zależy od spełnienia określonych warunków i uzyskania odpowiedniej efektywności energetycznej budynku. Program w szczególności obejmuje inwestycje osób fizycznych w demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zastąpienie go pompą ciepła typu powietrze – woda albo gruntową pompą ciepła lub innym źródłem ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i ciepłej wody użytkowej (cwu). Dofinansowaniu podlega również audyt energetyczny, ocieplenie ścian, stropu, podłogi, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, bram garażowych, wymiana starego pieca – kotła na paliwo stałe (węgiel, drewno) – na nowoczesne źródło ciepła, instalacja CO (centralne ogrzewanie) i cwu, wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła oraz mikroinstalacje fotowoltaiczne. Maksymalna intensywność dofinansowania w ramach programu wynosi 136 200 zł. Szczegółowe informacje nt. programu znajdują się pod linkiem: <https://czystepowietrze.gov.pl/czyste-powietrze/#do-pobrania>. Osoby zainteresowane przystąpieniem do Programu „Czyste Powietrze” mogą skorzystać ze wsparcia przy wypełnianiu wniosków. Lista gmin, które mają podpisane umowy z NFOŚiGW

w tym zakresie znajduje się pod linkiem <https://czystepowietrze.gov.pl/lista-gmin-porozumienie/>.

3. Ulga termomodernizacyjna

Celem ulgi jest wsparcie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych, polegające na odliczeniu od dochodu lub od przychodu wydatków, jakie podatnik poniósł na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Prawo do ulgi dotyczy wyłącznie wydatków poniesionych przez podatnika będącego właścicielem lub współwłaścicielem budynku mieszkalnego jednorodzinnego pod warunkiem, że przedsięwzięcie termomodernizacyjne w tym budynku zostanie zakończone w okresie 3 kolejnych lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek. Kwota odliczenia nie może przekroczyć 53 000 zł w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budynkach, będących własnością lub współwłasnością podatnika. Szczegółowe informacje o możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej są dostępne pod linkiem <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-termomodernizacyjna/>.

Przygotowany przez Rząd RP system wsparcia odbiorców energii jest jednym z najbardziej powszechnych i najbardziej kompleksowych w całej UE. Rozwiązania wprowadzone w Polsce, w odpowiedzi na skutki wojny energetycznej wywołanej przez Federację Rosyjską, zapewniły bezpieczeństwo energetyczne dla szerokiej grupy odbiorców energii, w szczególności gospodarstw domowych – również tych posiadających panele fotowoltaiczne oraz pompy ciepła.

Podsumowując pragnę podkreślić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska aktywnie wspiera rozwój energetyki prosumenckiej, zarówno w ramach ww. programów dotacyjnych realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jak również wsłuchując się w głosy sektora i opracowując propozycje regulacji prawnych stymulujących rozwój tego niezwykle istotnego z punktu osiągnięcia niezależności energetycznej segmentu rynku energii elektrycznej.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM